

Konventa e Këshillit të Europës

“Për mbrojtjen e fëmijëve nga shfrytëzimi seksual dhe abuzimi seksual” [1]

Lanzarote, 25.10.2007

Preambula

Vendet anëtare të Këshillit të Europës dhe vende të tjera që e firmosin këtë Konventë,

duke pasur parasysh se qëllimi i Këshillit të Europës është që të arrijë një unitet më të madh midis anëtarëve të tij;

duke pasur parasysh se çdo fëmijë ka të drejtë për masa të tilla mbrojtëse siç i kërkon statusi i tij /e saj si i/e mitur, nga ana e familjes së tij ose të saj, nga shoqëria dhe shteti;

duke konstatuar se shfrytëzimi seksual i fëmijëve, në veçanti pornografia dhe prostitucioni i fëmijëve në të gjitha format e abuzimit seksual me fëmijët, duke përfshirë dhe aktet, që kryhen jashtë shtetit, janë shkatërruese për shëndetin e fëmijës dhe zhvillimin e tij psikosocial;

duke konstatuar se shfrytëzimi seksual dhe abuzimi seksual i fëmijëve janë rritur në përmasa shqetësuese si në nivel kombëtar dhe ndërkombëtar, në veçanti në lidhje me përdorimin në rritje si nga fëmijët, dhe nga personat të cilët kanë kryer një nga veprat penale të përcaktuara në përputhje me këtë Konventë, të teknologjive të informacionit dhe komunikimit (ICT) dhe që parandalimi kundër shfrytëzimit seksual dhe abuzimit seksual të fëmijëve kërkon bashkëpunim ndërkombëtar;

duke pasur parasysh se mirëqenia dhe interesat më të mira të fëmijëve janë vlerat themelore, që ndajnë të gjitha vendet anëtare dhe që duhet të promovohen pa asnjë diskriminim;

duke rikujtuar planin e veprimit, të miratuar mbledhjen e tretë nivelit të lartë të krerëve të shteteve dhe qeverive të Këshillit të Europës (Varshavë, 16-17 maj 2005), që bëri thirrje për marrjen masave për të ndaluar shfrytëzimin seksual të fëmijëve;

duke rikujtuar në veçanti rekomandimin e Komitetit të Ministrave nr.R (91)11, në lidhje me shfrytëzimin seksual, pornografinë dhe prostitucionin, dhe trafikimin e fëmijëve dhe të adoleshentëve, rekomandimin Rec (2001)16 për mbrojtjen e fëmijëve kundër shfrytëzimit seksual, dhe Konventën për krimin kibernetik (ETS nr.185), veçanërisht nenin 9 të saj si dhe Konventën e Këshillit të Europës për veprimin kundër trafikimit të qenieve njerëzore (CETS nr.197);

duke pasur parasysh Konventën për mbrojtjen e të drejtave të njeriut dhe lirive themelore (1950, ETS Nr.5), kartën europiane sociale të rishikuar (1996, ETS nr.163), dhe Konventën Europiane për ushtrimin e të drejtave të fëmijëve (1996, ETS nr.160);

duke pasur parasysh gjithashtu Konventën e Kombeve të Bashkuara për të drejtat e fëmijëve, veçanërisht nenin 34 të saj, Protokollin me Opsion për Shitjen e Fëmijëve, Prostitucionin e Fëmijëve dhe Pornografinë e Fëmijëve, Protokollin për të Parandaluar, për të Shtypur Trafikimin e Personave, veçanërisht të Grave dhe të Fëmijëve, duke plotësuar Konventën e Kombeve të Bashkuara kundër Krimit të Organizuar Transnacional, si dhe Konventën e Organizatës Ndërkombëtare të Punës në lidhje me Ndalimin dhe Veprimin Imediat për Eliminimin e Formave më të Këqija të Punës së Fëmijëve;

duke pasur parasysh vendimin kuadër të Këshillit të Bashkimit Europian për luftën ndaj shfrytëzimit seksual të fëmijëve dhe pornografisë së fëmijëve (2004/68/JHA), vendimin kuadër të Këshilli të Bashkimit Europian për objektivat aktuale në procedimet kriminale (2001/220/JHA) dhe vendimin kuadër të Këshillit të Bashkimit Europian për luftën kundër trafikimit të qenieve njerëzore (2002/629/JHA);

duke marrë mirë parasysh instrumentet dhe programet e tjera përkatëse ndërkombëtare në këtë fushë, veçanërisht deklaratën e Stokholmit dhe agjendën për veprim e miratuar në Kongresin e Parë Botëror kundër Shfrytëzimit Seksual Komercial të Fëmijëve (27-31 gusht 1996), angazhimin global të Jokohamas, miratuar në Kongresin e Dytë Botëror kundër Shfrytëzimit Seksual Komercial të Fëmijëve (17-20 dhjetor 2001), angazhimin e Budapestit dhe planin e veprimit, miratuar në konferencën përgatitore për Kongresin e Dytë Botëror Kundër Shfrytëzimit Komercial Seksual të Fëmijëve (20-21 nëntor 2001), rezolutën e Asamblesë së Përgjithshme të Kombeve të Bashkuara S-27/2 “Një botë e përshtatshme për fëmijët” dhe programin trevjeçar “Ndërtimi i një Europe për dhe me fëmijët”, miratuar pas samitit të tretë dhe i shpallur në Konferencën e Monakos (4-5 prill 2006);

të vendosur për të kontribuar efektivisht për një qëllim të përbashkët për mbrojtjen e fëmijëve kundër shfrytëzimit seksual dhe abuzimit seksual, kushdo qoftë personi i cili ka kryer një nga veprat penale të përcaktuara në përputhje me këtë Konventë, dhe për t’u dhënë asistencë viktimave;

duke marrë parasysh nevojën për të përgatitur instrumentet ndërkombëtare që të përqëndrohet në aspekte ligjore parandaluese, mbrojtëse dhe të legjislacionit penal për luftën kundër të gjitha formave të shfrytëzimit

seksual dhe të abuzimit seksual të fëmijëve duke ndërtuar një mekanizëm specifik monitorimi,ranë dakord si më poshtë:

KAPITULLI I

QËLLIMET, PARIMET DHE PËRKUFIZIMET E MOSDISKRIMINIMIT

Neni 1

Qëllimet

1. Qëllimet e kësaj Konvente janë:

- a) të parandalojë dhe të luftojë shfrytëzimin seksual dhe abuzimin seksual të fëmijëve;
- b) të mbrojë të drejtat e fëmijëve viktime të shfrytëzimit seksual dhe të abuzimit seksual;
- c) të promovojë bashkëpunimin kombëtar dhe ndërkombëtar kundër shfrytëzimit seksual dhe abuzimit seksual të fëmijëve.

2. Në mënyrë që të sigurohet zbatimi efektiv i dispozitave të saj nga palët, kjo Konventë krijon një mekanizëm specifik monitorimi.

Neni 2

Parimi i mosdiskriminimit

Zbatimi i dispozitave të kësaj Konvente nga palët, në veçanti marrja e masave për të mbrojtur të drejtat e viktimeve, do të sigurohet pa diskriminim për çfarëdolloj arsyeje si: seksi, raca, ngjyra, gjuha, feja, mendimi politik i një lloji tjetër, origjina kombëtare apo sociale, shoqërimi me një pakicë kombëtare, pasuria, lindja, orientimi seksual, gjendja shëndetësore, aftësia e kufizuar apo ndonjë status tjetër.

Neni 3

Përkufizimet

Për qëllimet e kësaj Konvente:

- a) “fëmijë” do të thotë çdo person nën moshën 18 vjeç”;
- b) “shfrytëzim seksual dhe abuzim seksual i fëmijëve” do të përfshijë sjelljen siç përmendet në nenet 18- 28 të kësaj Konvente;
- c) “viktimë” do të thotë çdo fëmijë që i nënshtrohet shfrytëzimit seksual ose abuzimit seksual.

KAPITULLI II

MASAT PARANDALUESE

Neni 4

Parimet

Çdo palë do të marrë masat e domosdoshme ligjore apo të llojit tjetër për të parandaluar të gjitha format e shfrytëzimit seksual dhe abuzimit seksual të fëmijëve dhe për të mbrojtur fëmijët.

Neni 5

Rekrutimi ose trajnimi dhe rritja e njohurive të personave në kontakt me fëmijët

1. Secila palë do të marrë masa të domosdoshme legjislative dhe masa të tjera për të inkurajuar rritjen e njohurive për mbrojtjen e të drejtave të fëmijëve midis personave që kanë kontakte të rregullta me fëmijët në arsim, shëndetësi, mbrojtjen sociale, në sektorët gjyqësorë të zbatimit të ligjit dhe në fusha që lidhen me sportin, kulturën dhe pikat e argëtimit.

2. Secila palë do të marrë masat e domosdoshme legjislative dhe masat e tjera për të siguruar se personat, që përmenden në paragrafin 1, të kenë njohuri të përshtatshme për shfrytëzimin seksual dhe abuzimin seksual të fëmijëve, të mjeteve për të identifikuar ato dhe mundësinë përmendur në nenin 12, paragrafi 1.

3. Secila palë do të marrë masat e domosdoshme ligjore dhe masa të tjera, në përputhje me ligjin e saj të brendshëm, për të garantuar se kushtet për t'u futur në këto profesione, ushtrimi i të cilave nënkupton kontakte të shumta me fëmijët garantojnë që kandidatët për këto profesione të mos kenë qenë të dënuar për akte të shfrytëzimit seksual apo abuzimit seksual të fëmijëve.

Neni 6

Arsimi për fëmijët

Secila palë duhet të marrë masat e domosdoshme për të siguruar që fëmijët gjatë arsimit fillor dhe të mesëm të marrin informacion për rreziqet e shfrytëzimit seksual të abuzimit seksual, si dhe për mjetet për të mbrojtur vetveten, të përshtatura sipas kapaciteteve të tyre zhvillimore. Ky informacion do të jepet në bashkëpunim me prindërit, ku është e mundur, do të jepet brenda një konteksti më të përgjithshëm të informacionit për seksualitetin dhe do t'u kushtojë vëmendje të veçantë situatave të rrezikut, veçanërisht atyre që përfshijnë përdorimin e teknologjive të reja të informacionit dhe të komunikimit.

Neni 7

Programet ose masat e ndërhyrjes parandaluese

Secila palë do të garantojë që personat të cilët kanë frikë se mund të kryejnë ndonjë prej veprave penale të përcaktuara sipas kësaj Konvente të zhvillojnë, aty ku është e mundur, programe ose masa të ndërhyrjes efektive të planifikuara për të vlerësuar dhe parandaluar rrezikun e veprave penale, si dhe rrezikun që të mos kryhen vepra penale.

Neni 8

Masat për publikun në përgjithësi

1. Secila palë do të promovojë ose do të kryejë fushata për rritjen e sensibilitetit drejtuar publikut të gjerë duke dhënë informacion për fenomenin e shfrytëzimit seksual dhe abuzimit seksual dhe për masat parandaluese që mund të ndërmerren.

2. Secila palë do të marrë masat e domosdoshme legislative ose masa të tjera për të parandaluar ose ndaluar përhapjen e materialeve, që reklamojnë veprat penale të përcaktuara në përputhje me këtë Konventë.

Neni 9

Pjesëmarrja e fëmijëve, sektori privat, media dhe shoqëria civile

1. Secila palë do të inkurajojë pjesëmarrjen e fëmijëve, në përputhje me kapacitetin e tyre zhvillimor, në zhvillimin dhe implementimin e politikave, programeve ose iniciativave të tjera shtetërore në lidhje me luftën kundër shfrytëzimit seksual ose abuzimit seksual të fëmijëve.

2. Secila palë do të inkurajojë sektorin privat, në veçanti sektorin e teknologjisë së informacionit të komunikimit, industrinë e turizmit dhe të udhëtimit, dhe sektorin bankar e financiar, si dhe shoqërinë civile, që të marrin pjesë në përpunimin dhe zbatimin e politikave për parandalimin e shfrytëzimit seksual dhe abuzimit seksual të fëmijëve dhe për të implementuar normat e brendshme nëpërmjet vetërregullimit ose bashkërregulloreve.

3. Secila palë do të inkurajojë mediat që të japë informacionin e duhur në lidhje me të gjitha aspektet e abuzimit seksual të fëmijëve, duke respektuar plotësisht pavarësinë e medias dhe lirinë e shtypit.

4. Secila palë do të inkurajojë financimin, duke përfshirë, ku është e mundur, duke krijuar fonde, projekte dhe programe, që kryhen nga shoqëria civile, me synimin për të parandaluar dhe mbrojtur fëmijët nga shfrytëzimi seksual dhe abuzimi seksual.

KAPITULLI III

AUTORITETET E SPECIALIZUARA DHE ORGANET BASHKËRENDUESE

Neni 10

Masa kombëtare të bashkërendimit dhe të bashkëpunimit

1. Secila palë do të marrë masat e domosdoshme për të siguruar bashkërendimin në nivel kombëtar ose vendor midis agjencive të ndryshme që përgjigjen për mbrojtjen nga; parandalimin dhe luftën kundër shfrytëzimit seksual dhe abuzimit seksual të fëmijëve, përkatësisht sektori i arsimit, sektori i shëndetësisë, shërbimet sociale dhe autoritetet e zbatimit të ligjit dhe ato gjyqësore.

2. Secila palë duhet të marrë masat e domosdoshme legjislative apo masa të tjera për të ngritur ose planifikuar:

a. institucione kombëtare ose vendore të pavarura për promovimin dhe mbrojtjen e të drejtave të fëmijës, duke siguruar që atyre t'u jepen burimet dhe përgjegjësitë specifike;

b. mekanizmat për mbledhjen e të dhënave ose pikave të fokusit në nivel kombëtar dhe ose vendor në bashkëpunim me shoqërinë civile, me qëllim që të vëzhgohet dhe vlerësohet fenomeni i shfrytëzimit seksual dhe abuzimit seksual të fëmijëve, duke respektuar plotësisht kërkesat për mbrojtjen e të dhënave personale.

3. Secila palë do të inkurajojë bashkëpunimin ndërmjet autoriteteve kompetente shtetërore, të shoqërisë civile, të sektorit privat, në mënyrë që të parandalohet e të luftohet më mirë shfrytëzimi seksual dhe abuzimi seksual i fëmijëve.

KAPITULLI IV

MASAT MBROJTËSE DHE ASISTENCA E PROJEKTIMIT

Neni 11

Parimet

1. Secila palë do të krijojë programe efektive sociale dhe do të ngrëjë struktura shumëdisiplinore për të dhënë mbështetjen e domosdoshme për viktimat, të afërmit e tyre të afërt dhe për ndonjë person, që përgjigjet për kujdesin e tyre.

2. Secila palë do të marrë masat e domosdoshme legjislative dhe masa të tjera për të garantuar që kur moshë e viktimës është jo e sigurt dhe ka arsye për të besuar se viktimë është fëmijë, masat e mbrojtjes dhe të asistencës, dhënë fëmijëve, të jenë në përputhje me verifikimin në pritje të moshës së tij ose të saj.

Neni 12

Raportimi i dyshimit për shfrytëzim seksual ose abuzim seksual

1. Secila palë do të marrë masat e domosdoshme legislative ose masa të tjera për të siguruar që konfidencialiteti i imponuar nga ligji i brendshëm për profesionistë të caktuar që thirren për të punuar në kontakt me fëmijët nuk do të përbëjnë ndonjë pengesë për mundësinë e këtyre profesionistëve, që t'u raportojnë shërbimeve përgjegjëse për mbrojtjen e fëmijës në çdo situatë kur ata kanë shkaqe të arsyeshme për të besuar se një fëmijë është viktimë e shfrytëzimit seksual ose e abuzimit seksual.
2. Secila palë do të marrë masat e domosdoshme legislative ose masa të tjera për të inkurajuar çdo person që di ose dyshon, në mirëbesim, shfrytëzimin seksual ose abuzimin seksual të fëmijëve për t'ua raportuar këto fakte shërbimeve kompetente.

Neni 13

Linjat e ndihmës

Secila palë do të marrë masat e domosdoshme legislative ose masa të tjera, për të inkurajuar dhe mbështetur ngritjen e shërbimeve të informacionit, të tilla si: linjat e ndihmës telefonike apo internetit për t'u dhënë këshilla telefonuesve, edhe në mënyrë konfidenciale ose duke respektuar plotësisht anonimitetin e tyre.

Neni 14

Asistenca për viktimat

1. Secila palë do të marrë masat e domosdoshme legislative ose masa të tjera për të asistuar viktimat për një afat të shkurtër dhe të gjatë, për shërimin e tyre fizik dhe psikosocial. Masat e marra sipas këtij paragrafi do të marrin parasysh plotësisht pikëpamjet, nevojat dhe shqetësimet e fëmijës.
2. Secila palë do të marrë masat, sipas kushteve që parashikon ligji i brendshëm, për të bashkëpunuar me organizata joqeveritare, organizata të tjera përkatëse ose elemente të tjera të shoqërisë civile të përfshira për asistencën e viktimave.
3. Kur prindërit ose personat, që kujdesen për fëmijët, janë përfshirë në shfrytëzimin ose abuzimin e tij ose të saj seksual, procedurat e ndërhyrjes që merren me zbatimin e nenit 11, paragrafi 1, do të përfshijnë:

a) mundësinë e largimit të personit i cili ka kryer një nga veprat penale të përcaktuara në përputhje me këtë Konventë, të pretenduar;

b) mundësinë e largimit të viktimës nga mjedisi i familjes së tij ose të saj. Kushtet dhe kohëzgjatja e këtij largimi do të përcaktohet në përputhje me interesat më të mira të fëmijës.

4. Secila palë do të marrë masat e domosdoshme legjislative ose masa të tjera për të siguruar që personat, të cilët janë të afërm me viktimën, të mund të përfitojnë, kur mundet, nga asistenca terapeutike, përkatësisht kujdesi psikologjik i emergjencës.

KAPITULLI V

PROGRAMET DHE MASAT E NDËRHYRJES

Neni 15

Parime të përgjithshme

1. Secila palë do të sigurojë ose promovojë, në përputhje me ligjin e saj të brendshëm, programet ose masat efektive të ndërhyrjes për personat që përmenden në nenin 16, paragrafi 1 dhe 2, me synimin për të parandaluar dhe minimizuar rreziqet e veprave penale të përsëritura të një natyre seksuale kundër fëmijëve. Këto programe ose masa do të merren në çdo kohë gjatë procedimeve, brenda dhe jashtë burgut, sipas kushteve të parashtruara në ligjin e brendshëm.

2. Secila palë do të sigurojë ose promovojë, në përputhje me ligjin e saj të brendshëm, zhvillimin e partneritetit ose formave të tjera të bashkëpunimit midis autoriteteve kompetente, në veçanti shërbimeve të kujdesit shëndetësor dhe shërbimeve sociale dhe autoriteteve gjyqësore dhe organeve të tjera përgjegjëse për ndjekjen e personave që përmenden në nenin 16, paragrafi 1 dhe 2.

3. Secila palë do të parashikojë, në përputhje me ligjin e saj të brendshëm, vlerësimin e rrezikshmërisë dhe rreziqeve të mundshme të përsëritjes së veprave penale të përcaktuara në përputhje me këtë Konventë nga personat që përmenden në nenin 16, paragrafi 1 dhe 2, me synimin e identifikimit të programeve dhe masave të përshtatshme.

4. Secila palë do të parashikojë, në përputhje me ligjin e saj të brendshëm, vlerësimin e efektivitetit të programeve dhe masave të implementuara.

Neni 16

Përfituesit e programeve dhe masave të ndërhyrjes

1. Secila palë do të sigurojë, në përputhje me ligjin e saj të brendshëm, që personat, të cilët u nënshtrohen procedimeve kriminale për ndonjë nga shkeljet e përcaktuara, sipas kësaj Konvente, të mund të kenë akses për programet ose masat e përmendura në nenin 15, paragrafi 1, sipas kushteve të cilat të mos jenë as dëmtuese as në kundërshtim me të drejtat e mbrojtjes dhe me kërkesat e një gjyqi të paanshëm dhe objektiv e veçanërisht duke respektuar plotësisht rregullat që sundojnë parimin e prezumimit të pafajësisë.

2. Secila palë do të sigurojë, në përputhje me ligjin e saj të brendshëm, që personat e dënuar për një nga shkeljet e përcaktuara sipas kësaj Konvente, të mund të kenë akses për programet ose masat e përmendura në nenin 15, paragrafi 1.

3. Secila palë do të sigurojë, në përputhje me ligjin e saj të brendshëm, që të zhvillohen ose përshtaten programet ose masat e ndërhyrjes për të plotësuar nevojat zhvillimore të fëmijëve ndaj të cilëve është bërë shkelje seksuale, duke përfshirë ata që janë poshtë moshës së përgjegjësisë penale, me synimin për të adresuar problemet e sjelljes së tyre seksuale.

Neni 17

Informacioni dhe miratimi

1. Secila palë do të sigurojë, në përputhje me ligjin e saj të brendshëm, që personat, që përmenden në nenin 16, të cilëve u janë propozuar programet ose masat e ndërhyrjes, të informohen plotësisht për arsyet e propozimit dhe miratimin për programin ose masën duke i njohur plotësisht faktet.

2. Mund t'i refuzojnë ato dhe në rastin e personave të dënuar, ata të informohen për pasojat e mundshme, që mund të ketë refuzimi.

LIGJI SUBSTANTIV PENAL

Neni 18

Abuzimi seksual

1. Secila palë do të marrë masat e domosdoshme legjislative ose masa të tjera për të siguruar kriminalizimin e sjelljes së mëposhtme të qëllimshme:

a) Përfshirja në aktivitete seksuale me një fëmijë, i cili, sipas dispozitave përkatëse të ligjit kombëtar, nuk e ka arritur moshën ligjore për aktivitete seksuale;

b) Përfshirja në aktivitete seksuale me një fëmijë kur:

– përdoret shtrëngimi, forca ose kërcënimet; ose

– abuzimi bëhet nga një pozicion i njohur i besimit, autoritetit ose influencës mbi fëmijën, duke përfshirë dhe brenda familjes; ose

– abuzimi bëhet nga një situatë veçanërisht e cënueshme e fëmijës, përkatësisht për shkak të aftësisë së kufizuar mendore ose fizike ose të një situatë të varësisë.

2. Për qëllimin e paragrafit 1 më sipër, secila palë do të vendosë moshën, poshtë së cilës ndalohet angazhimi në aktivitete seksuale me një fëmijë. Dispozitat e paragrafit 1.a nuk synojnë të rregullojnë aktivitetet seksuale konsensuale midis të miturve.

Neni 19

Veprat penale që kanë të bëjnë me prostitucionin e fëmijës

1. Secila palë do të marrë masat e domosdoshme legjislative ose masa të tjera për të siguruar kriminalizimin e sjelljes së mëposhtme të qëllimshme:

a) rekrutimi i fëmijës në prostitucion ose bërja e një fëmije që të marrë pjesë në prostitucion;

b) shtrëngimi i një fëmije për të bërë prostitucion ose për të përfituar nga kjo ose në raste të tjera shfrytëzimi i fëmijës për qëllime të tilla;

c) përdorimi i prostitucionit të fëmijëve.

2. Për qëllimin këtij neni, termi “prostitucion fëmije” do të thotë fakti i përdorimit të fëmijës për aktivitete seksuale kur jepen para ose ndonjë formë shpërblimi ose konsiderate ose premtohet si pagesë, pavarësisht nëse kjo pagesë, ky premtim ose konsiderim bëhet për fëmijën apo për një person të tretë.

Neni 20

Krimet në lidhje me pornografinë e fëmijës

1. Secila palë do të marrë masat e domosdoshme legjislative ose masa të tjera për të siguruar kriminalizimin e sjelljes së mëposhtme të qëllimshme, kur kryhet pa të drejtë:

a) prodhimi i pornografisë së fëmijëve;

b) ofrimi ose vënia në dispozicion e pornografisë së fëmijëve;

c) shpërndarja ose transmetimi i pornografisë së fëmijëve;

d) përdorimi i pornografisë së fëmijëve për vete ose për ndonjë person tjetër;

e) posedimi i pornografisë së fëmijës;

f) krijimin e aksesit në mënyrë të vetëdijshme për pornografinë e fëmijës, nëpërmjet teknologjisë së informacionit dhe komunikimit.

2. Për qëllimin e këtij neni, termi “pornografi fëmije” do të thotë çdo material që vizualisht pasqyron një fëmijë të angazhuar në një sjellje eksplicite reale ose të simuluar seksuale ose ndonjë pasqyrim i organeve seksuale të fëmijës për qëllimet seksuale parësore.

3. Secila palë mund të rezervojë të drejtën të mos e aplikojë tërësisht ose pjesërisht paragrafin 1.a dhe e për prodhimin dhe posedimin e materialeve pornografike:

a) që përbëhet ekskluzivisht nga pasqyrime të simuluar ose imazhe realiste të një fëmije joekzistent;

b) që përfshijnë fëmijë, që kanë arritur moshën e përcaktuar në aplikimin e nenit 18, paragrafi 2, ku këto imazhe posedohen prej tyre, me pëlqimin e tyre dhe vetëm për përdorimin e tyre privat.

4. Secila palë mund të rezervojë të drejtën të mos aplikojë, tërësisht ose pjesërisht paragrafin 1.f.

Neni 21

Veprat penale që lidhen me pjesëmarrjen e një fëmije në performanca pornografike

1. Secila palë do të marrë masat e domosdoshme legjislative ose masa të tjera për të siguruar kriminalizimin e sjelljes së mëposhtme të qëllimshme:

a) rekrutimin e fëmijës për të marrë pjesë në performanca pornografike ose bërjen e një fëmije që të marrë pjesë në të tilla performanca;

b) shtrëngimi i një fëmije që të marrë pjesë në performanca pornografike ose përfitimi nga shfrytëzimi ose në raste të tjera prej shfrytëzimit të fëmijës për këto qëllime;

c) marrja pjesë me vetëdije në performancat pornografike, që përfshijnë pjesëmarrjen e fëmijëve.

2. Secila palë mund të rezervojë të drejtën që të kufizojë aplikimin e paragrafit 1.c për rastet kur fëmijët janë rekrutuar ose shtrënguar në përputhje me paragrafin 1.a ose b.

Neni 22

Korrupsioni i fëmijëve

Secila palë do të marrë masat e domosdoshme legjislative ose masa të tjera për të siguruar kriminalizimin e shkaktimit të qëllimshëm, për qëllime seksuale, të një fëmije që nuk ka arritur moshën e përcaktuar në zbatimin e nenit 18, paragrafi 2, që të jetë dëshmitar i abuzimit seksual ose aktiviteteve seksuale, edhe pa qenë pjesëmarrës.

Neni 23

Tundimi i fëmijëve për qëllime seksuale

Secila palë do të marrë masat e domosdoshme legjislative ose masa të tjera për të siguruar kriminalizimin e propozimit të qëllimshëm, nëpërmjet teknologjive të informacionit dhe të komunikimit, të një të rrituri për të takuar një fëmijë, që nuk e ka mbushur moshën e përcaktuar në zbatim të nenit 18, paragrafi 2, për qëllimin e

kryerjes së ndonjëres prej veprave penale të përcaktuara, në përputhje me nenin 18, paragrafi 1.a, ose nenin 20, paragrafi 1.a, kundër tij ose saj, kur ky propozim pasohet nga akte materiale që çojnë në një takim të tillë.

Neni 24

Ndihma ose shtytja dhe tentativa

1. Secila palë do të marrë masat e domosdoshme legjislative ose masa të tjera për të parashikuar si vepra penale, kur kryhen me qëllim, ndihma ose shtytja për të kryer një nga veprat penale të përcaktuara në përputhje me këtë Konventë.

2. Secila palë do të marrë masat e domosdoshme legjislative ose masa të tjera për të parashikuar si vepra penale, kur kryhen me qëllim, tentativat për të kryer një nga veprat penale, të përcaktuara në përputhje me këtë Konventë.

3. Secila palë mund të rezervojë të drejtën të mos e aplikojë tërësisht ose pjesërisht paragrafin 2 për shkeljet në përputhje me nenin 20, paragrafi 1.b, d, e, dhe f, neni 21, paragrafi 1.c, neni 22 dhe neni 23.

Neni 25

Juridiksioni

1. Secila palë do të marrë masat e domosdoshme legjislative ose masa të tjera për të vendosur juridiksionin mbi veprat penale të përcaktuara në përputhje me këtë Konventë, kur vepra penale kryhet:

a) në territorin e saj; ose

b) në bordin e një anijeje që mban flamurin e asaj pale; ose

c) në bordin e një avioni të regjistruar sipas ligjeve të asaj pale; ose

d) prej një nga shtetasit e saj; ose

e) prej një personi që banon rregullisht në territorin e saj.

2. Secila palë do të përpiqet të marrë masat e domosdoshme legjislative ose masa të tjera për të vendosur juridiksionin mbi çdo veprë penale të përcaktuar në përputhje me këtë Konventë, kur vepra penale kryhet kundër njërit prej shtetasve të saj ose një personi, që banon rregullisht në territorin saj.

3. Secila palë mundet, në kohën e nënshkrimit ose të depozitimit të instrumentit të saj të ratifikimit, të pranimit, të miratimit ose aderimit, me një deklaratë të drejtuar Sekretarit të Përgjithshëm të Këshillit të Europës, të deklarojë se ajo rezervon të drejtën për të mos i aplikuar ose për t'i aplikuar vetëm në raste ose kushte specifike rregullat e juridiksionit të parashtruara në paragrafin 1.e të këtij neni.

4. Për ndjekjen e veprave penale të përcaktuara në përputhje me nenet 18, 19, 20, paragrafi 1.a dhe 21, paragrafi 1.a dhe b të kësaj Konvente, secila palë do të përpiqet të marrë masat e domosdoshme legjislative ose masa të tjera për të siguruar që juridiksioni në lidhje me paragrafin 1.d të mos varet nga kushti që aktet kriminalizohen në vendin ku kryhen.

5. Secila palë mundet, në kohën e nënshkrimit ose të depozitimit të instrumentit të saj të ratifikimit, të pranimit, të miratimit ose aderimit, me një deklaratë të drejtuar Sekretarit të Përgjithshëm të Këshillit të Europës, të deklarojë se ajo rezervon të drejtën për ta kufizuar aplikimin e paragrafit 4 të këtij neni, në lidhje me nenin 18, paragrafi 1.b, pika e dytë dhe e tretë, në rastet shtetasit e saj banojnë rregullisht në territorin e saj.

6. Për ndjekjen e veprave penale të përcaktuara në përputhje me nenet 18, 19, 20, paragrafi 1.a dhe 21, paragrafi 1.a dhe b të kësaj Konvente, secila palë do të përpiqet të marrë masat e domosdoshme legjislative ose masa të tjera për të siguruar që juridiksioni në lidhje me paragrafin 1.d të mos varet nga kushti që ndjekja mund të iniciohet pas një raporti për viktimën ose një denoncimi nga shteti në vendin e të cilit u krye vepra penale.

7. Secila palë do të përpiqet të marrë masat e domosdoshme legjislative ose masa të tjera për të vendosur juridiksionin mbi çdo veprë penale të përcaktuar në përputhje me këtë Konventë, në rastet kur një person i cili ka kryer veprën penale të përcaktuar në përputhje me këtë Konventë, të pretenduar, është i pranishëm në territorin e saj dhe ajo nuk e ekstradon atë tek një palë tjetër, vetëm bazuar në kombësinë e tij ose të saj.

8. Kur juridiksionin mbi veprën penale të përcaktuar në përputhje me këtë Konventë e pretendojnë më tepër se një palë, palët e përfshira, kur është e mundur, do të konsultohen me synimin për të përcaktuar juridiksionin më të përshtatshëm për ndjekjen.

9. Pa paragjykuar rregullat e përgjithshme të ligjit ndërkombëtar, kjo Konventë nuk përjashton ndonjë juridiksion penal të ushtruar nga një palë në përputhje më ligjet e saj të brendshme.

Përgjegjësia shoqërore

1. Secila palë do të përpiqet të marrë masat e domosdoshme legjislative ose masa të tjera për të siguruar që një person juridik të mund të përgjigjet për një veprë penale të kryer në përputhje me këtë Konventë, e kryer për përfitimin e një personi fizik, që vepron ose individualisht ose si pjesë e një organi të personit juridik, i cili ka një pozitë drejtuese brenda personit juridik, bazuar në:

- a) të drejtën e përfaqësimit të personit juridik;
- b) një autoritet për të marrë vendime në emër të personit juridik;
- c) një autoritet për të ushtruar kontroll brenda personit juridik.

2. Përveç rasteve tashmë të parashikuara në paragrafin 1, secila Palë do të përpiqet të marrë masat e domosdoshme legjislative ose masa të tjera për të siguruar që një person juridik të mund të përgjigjet kur mungesa e mbikëqyrjes ose kontrollit nga një person fizik, përmendur në paragrafin 1, ka bërë të mundur kryerjen e një veprë penale të përcaktuar në përputhje me këtë Konventë, në përftimi të personit juridik nga ana e personit fizik, që vepron me autoritetin e tij.

3. Duke iu nënshtruar parimeve ligjore të palës, përgjegjësia e personit ligjor mund të jetë penale, civile ose administrative.

4. Kjo përgjegjësi do të jetë pa paragjykim për përgjegjësinë penale të personave fizike që kanë kryer veprën penale.

Neni 27

Sanksionet dhe mjetet

1. Secila palë do të përpiqet të marrë masat e domosdoshme legjislative ose masa të tjera për të siguruar se veprat penale të përcaktuar në përputhje me këtë Konventë të ndëshkohen me sanksione efektive, proporcionale dhe penguese, duke marrë parasysh seriozitetin e tyre. Këto sanksione do të përfshijnë penaltetet që përfshijnë privimin e lirisë, e cilat mund të çojë në ekstradim.

2. Secila palë do të përpiqet të marrë masat e domosdoshme legjislative ose masa të tjera që personat juridike, që përgjigjen sipas nenit 26, t'u nënshtrohen sanksioneve efektive, proporcionale dhe penguese, që do të përfshijnë gjoba monetare penale ose jo penale dhe mund të përfshijë në masat e tjera, në veçanti:

a) përjashtimin nga e drejta për përfitime ose ndihmë publike;

b) skualifikimi i përkohshëm ose i përhershëm nga praktikat e aktiviteteve komerciale;

c) vënia nën mbikëqyrje gjyqësore;

d) një urdhër gjyqësor përfundimtar.

3. Secila palë do të përpiqet të marrë masat e domosdoshme legislative ose masa të tjera:

a) për të siguruar kapjen dhe konfiskimin e:

– mallrave, dokumenteve dhe instrumenteve të tjera të përdoruar për kryerjen e veprës penale të përcaktuar në përputhje me këtë Konventë ose për të lehtësuar kryerjen e tyre.

– të ardhurat, që rrjedhin nga këto vepra penale ose pasuria vlera e së cilës korrespondon me këto të ardhura;

b) për të mundësuar mbylljen e përkohshme të ndonjë biznesi, që përdoret për të kryer ndonjë prej veprave penale të përcaktuara në përputhje me këtë Konventë, pa paragjykuar të drejtën e palëve të treta për mirëbesim, ose për t'i mohuar personit i cili ka kryer një nga veprat penale të përcaktuara në përputhje me këtë Konventë, përkohësisht ose përgjithmonë ushtrimin e aktivitetit vullnetar, që përfshin kontakte me fëmijët, gjatë të cilit është kryer vepra penale.

4. Secila palë do të përpiqet të marrë masa të tjera në lidhje me personin, i cili ka kryer një nga veprat penale të përcaktuara në përputhje me këtë Konventë, si heqja e të drejtës prindërore ose monitorimi ose mbikëqyrja e personave të dënuar.

5. Secila Palë mund të përcaktojë që të ardhurat e krimit ose të pasurisë, të konfiskuara në përputhje me këtë nen, të mund të alokohen për një fond të veçantë në mënyrë që të financojë programet e parandalimit dhe të asistencës për viktimat e ndonjëris prej veprave penale të përcaktuara në përputhje me këtë Konventë.

Neni 28

Rrethanat rënduese

Secila palë do të përpiqet të marrë masat e domosdoshme legislative ose masa të tjera për të siguruar që rrethana e mëposhtme, për aq kohë sa ato nuk formojnë pjesë të elementeve përbërëse të një vepre penale,

në përputhje me dispozitat përkatëse të ligjit të brendshëm, mund të merren në konsideratë si rrethana rënduese për përcaktimin e sanksioneve në lidhje me shkeljet të përcaktuar në përputhje me këtë Konventë:

a) vepra penale ka dëmtuar seriozisht shëndetin fizik ose mendor të viktimës;

b) vepra penale është paraprirë ose shoqëruar me akte torture ose të dhunës serioze;

c) vepra penale është kryer kundër një viktime veçanërisht e cenueshme;

d) vepra penale është kryer nga një pjesëtar i familjes, një person që bashkëjeton me fëmijën ose një person që ka abuzuar me autoritetin e tij ose të saj;

e) vepra penale është kryer nga njerëz të ndryshëm që veprojnë së bashku;

f) vepra penale është kryer brenda kuadrit të një organizate kriminale;

g) personi, i cili ka kryer një nga veprat penale të përcaktuara në përputhje me këtë Konventë, ka qenë i dënuar më parë për vepra penale të së njëjtës natyrë.

Neni 29

Dënimet e mëparshme

Secila palë do të përpiqet të marrë masat e domosdoshme legjislative ose masa të tjera për të siguruar mundësinë për të marrë parasysh dënimet e formës së prerë të dhëna nga një palë tjetër në lidhje me veprat penale të përcaktuara në përputhje me këtë Konventë kur vendosen sanksionet.

KAPITULLI VII

HETIMI, NDJEKJA DHE LIGJI PROCEDURAL

Neni 30

Parimet

1. Secila palë do të përpiqet të marrë masat e domosdoshme legjislative ose masa të tjera për të siguruar hetimet dhe procedimet penale kryhen me interesat më të mira dhe respektimin e të drejtave të fëmijës.
2. Secila palë do të adoptojë një trajtim mbrojtës ndaj viktimave, duke siguruar që hetimet dhe procedimet penale të mos përkeqësojnë traumën e përjetuar nga fëmija dhe që përgjigja e drejtësisë penale të pasohet nga asistenca, kur është e mundur.
3. Secila palë do të sigurojë që hetimet dhe procedimet penale të trajtohen si përparësi dhe të kryhen pas asnjë vonesë të pajustificuar.
4. Secila palë do të sigurojë masat e aplikueshme sipas këtij kapitulli nuk paragjykojnë të drejtat e mbrojtjes dhe kërkesat për një gjyq të paanshëm dhe objektiv, në përputhje me nenin 6 të Konventës për mbrojtjen e të drejtave dhe lirive themelore të njeriut.
5. Secila palë do të përpiqet të marrë masat e domosdoshme legjislative ose masa të tjera për të siguruar, në përputhje me parimet themelore të ligjit të saj të brendshëm:
  - a) për të siguruar një hetim dhe ndjekje efektive të veprave penale të përcaktuara në përputhje me këtë Konventë duke lejuar, kur mundet, mundësinë e operacioneve të fshehta;
  - b) për t'u mundësuar shërbimeve investigative që të identifikojnë viktimat e shkeljeve, në veçanti duke analizuar materialet e pornografisë me fëmijët, të tilla si fotografitë, regjistrimet audio-vizuale të transmetuara ose të vëna në dispozicion përdorimit të teknologjive të informacionit dhe të komunikimit.

Neni 31

Masa të përgjithshme të mbrojtjes

1. Secila palë do të përpiqet të marrë masat e domosdoshme legjislative ose masa të tjera për të siguruar për të mbrojtur të drejtat dhe interesat e viktimave, duke përfshirë nevojat e tyre të veçanta si dëshmitarë, në të gjitha fazat e hetimeve dhe procedimeve penale, në veçanti:

a) duke i informuar ata për të drejtat e tyre dhe shërbimet në dispozicion të tyre dhe, vetëm nëse ata nuk kanë dëshirë ta marrin një informacion të tillë, me ecurinë e ankesës së tyre, akuzat, progresin e përgjithshëm të hetimit ose procedimeve dhe rolin tyre në to si dhe rezultatin e çështjeve të tyre;

b) duke siguruar të paktën, në rastet kur viktimat dhe familjet e tyre mund të jenë në rrezik, që ata mund të informohen, nëse e është e domosdoshme, kur personi i proceduar ose i dënuar lirohet përkohësisht ose përfundimisht;

c) duke u mundësuar atyre në një mënyrë që të përputhet me rregullat procedurale të ligjit të brendshëm, që të dëgjohen, të paraqesin prova dhe të zgjedhin mjetet e paraqitjes së pikëpamjeve, nevojave dhe shqetësimeve të tyre drejtpërdrejt ose nëpërmjet një ndërmjetësi dhe të konsiderohen;

d) duke u dhënë atyre shërbimet e përshtatshme të përkrahjes, në mënyrë që të drejtat dhe interesat e tyre të paraqiten siç duhet dhe të merren parasysh;

e) duke mbrojtur jetën e tyre private, identitetin e tyre dhe imazhin tyre dhe duke marrë masa në përputhje me ligjin e brendshëm për të parandaluar përhapjen publike të ndonjë informacioni që mund të çonte në identifikimin e tyre;

f) duke garantuar sigurinë e tyre, si dhe të familjeve dhe dëshmitarëve në emër të tyre, nga frikësimi, hakmarrja dhe viktimizimi i përsëritur;

g) duke siguruar që kontakti midis viktimave dhe personave, të cilët kanë kryer një nga veprat penale të përcaktuara në përputhje me këtë Konventë, brenda gjykatës dhe mjediseve të agjencisë së zbatimit të ligjit, të shmanget, me përjashtim të rastit kur autoritete kompetente vendosin ndryshe për interesin më të mirë të fëmijës ose ku hetimet ose procedimet e kërkojnë këtë kontakt.

2. Secila palë do të sigurojë që viktimat të kenë të drejtë që në kontaktin e parë të tyre me autoritete kompetente për informacion, për procedimet përkatëse gjyqësore dhe administrative.

3. Secila palë do të sigurojë që viktimat të kenë të drejtë që do t'u garantohet falas, kur autorizohet, ndihmë ligjore, kur është e mundur për ta, që të kenë statusin palëve në procedimet penale.

4. Secila palë do të parashikojë mundësinë e autoriteteve gjyqësore për të emëruar një përfaqësuesit të veçantë për viktimën kur, me ligjin e brendshëm, ai ose ajo mund të ketë statusin e palës në procedimet penale dhe kur mbajtësit e përgjegjësishë prindërore përjashtohen nga përfaqësimi i fëmijës në këto procedime si rezultat i një konflikti të interesit midis tyre dhe viktimës.

5. Secila palë do të sigurojë me anë të masave të parashikuara në ligjin e brendshëm, mundësinë për grupet, fondacionet, shoqatat ose organizatat qeveritare ose joqeveritare dhe/ose të mbështetin viktimat me pëlqimin e tyre gjatë procedimeve penale në lidhje me veprat penale të përcaktuara në përputhje me këtë Konventë.

6. Secila palë do të sigurojë që informacioni që u jepet viktimave, në përputhje me dispozitat e këtij neni, të jepet në një mënyrë të përshtatur për moshën dhe pjekurinë e tyre dhe në një gjuhë që ata ta kuptojnë.

Neni 32

Fillimi i procedimeve

Secila palë do të përpiqet të marrë masat e domosdoshme legjislative ose masa të tjera, për të siguruar që hetimet ose procedimet e veprave penale të përcaktuara në përputhje me këtë Konventë nuk do të varen nga raporti ose akuza e bërë nga viktimat dhe që procedimet mund të vazhdojnë edhe në qoftë se viktimat i ka tërhequr deklaratat e tij ose të saj.

Neni 33

Statuti i kufizimit

Për fillimin e procedimeve në lidhje me veprat penale të përcaktuara në përputhje me nenet 18, 19, paragrafi 1.a, dhe d, dhe 21, paragrafi 1.a dhe b, do të vazhdojnë për një periudhë kohe të mjaftueshme që të lejojë fillimin efiçent të procedimeve pasi viktimat ka mbushur moshën madhore dhe e cila është proporcionale me gravitetin e krimit në fjalë.

Neni 34

Hetimet

Secila palë do të marrë të tilla masa që mund të jenë të domosdoshme për të siguruar që personat, njësitë ose shërbimet që përgjigjen për hetimet të jenë të specializuar në fushën e luftës kundër shfrytëzimit seksual ose abuzimit seksual të fëmijëve ose që personat të jenë të trajnuar për këtë qëllim. Këto njësi ose shërbime do të kenë burime të përshtatshme financiare, pasiguria për moshën faktike të viktimës nuk do të pengojë fillimin e hetimeve penale.

Neni 35

Intervistat me fëmijët

1. Secila palë do të përpiqet të marrë masat e domosdoshme legislative ose masa të tjera për të siguruar që:

a) intervistat me fëmijën do të kryhen pa vonesë të pajustificuar pasi të jenë raportuar faktet tek autoritetet kompetente;

b) intervistat me fëmijën do të kryhen, kur është e domosdoshme, në mjediset e përcaktuara ose të adaptuara për këtë qëllim;

c) intervistat me fëmijën do të kryhen nga profesionistë të trajnuar për këtë qëllim;

d) të njëjtët njerëz në qoftë se është e mundur dhe kur është e përshtatshme, kryejnë të gjitha intervistat me fëmijën;

e) numri i intervistave është i kufizuar sa të jetë e mundur dhe vetëm dhe në mënyrë të rreptë aq sa është e domosdoshme për qëllimin e procedimeve penale;

f) fëmija mund të shoqërohet nga përfaqësuesi i tij ose i saj ligjor, ose, ku është e përshtatshme një i rritur që ai ose ajo e ka zgjedhur vetë, me përjashtim kur ka një vendim të arsyetuar që interesohet për të kundërtën duke respektuar atë person.

2. Secila palë do të përpiqet të marrë masat e domosdoshme legislative ose masa të tjera për të siguruar që të gjitha intervistat me viktimën ose, kur është e përshtatshme, ato me një fëmijë dëshmitar, mund të regjistrohen në video dhe këto intervista të regjistruara mund të pranohen si prova gjatë procedimeve në gjykatë, në përputhje me rregullat që parashikon ligji i brendshëm.

3. Kur mosha e viktimës nuk është e sigurt dhe ka arsye për të besuar që viktima është fëmijë, masat e përcaktuara në paragrafët 1 dhe 2 do të aplikohen në pritje të verifikimit të moshës së tij ose të saj.

Neni 36

Procedimet penale të gjykatës

1. Secila palë do të përpiqet të marrë masat e domosdoshme legislative ose masa të tjera duke respektuar plotësisht rregullat që sundojnë autonominë e profesioneve ligjore të garantojë që trajnimi për të drejtat e fëmijëve dhe shfrytëzimi seksual e abuzimi seksual i fëmijëve të jetë i disponueshëm për të përfituar nga të gjithë personat e përfshirë në procedime, tek gjykatës të veçantë, prokurorë dhe avokatë.

2. Secila palë do të përpiqet të marrë masat e domosdoshme legislative ose masa të tjera për të siguruar, sipas rregullave të ligjit të brendshëm, që:

a) gjykatësi të mund të urdhërojë që seanca të kryhet pa praninë e publikut;

b) viktima të mund të dëgjohet në sallën e gjyqit pa qenë i pranishëm, përkatësisht nëpërmjet përdorimit të teknologjive të përshtatshme të komunikimit.

KAPITULLI XIII

REGJISTRIMI DHE RUAJTJA E TË DHËNAVE

Neni 37

Regjistrimi dhe ruajtja e të dhënave kombëtare për personat e dënuar për veprën penale seksuale

1. Për qëllimet e parandalimit e ndjekjes së veprave penale në përputhje me dispozitat përkatëse për mbrojtjen e të dhënave personale, për të mbledhur dhe ruajtur dhe rregullat e tjera të përshtatshme dhe siç përshkruhen nga ligji i brendshëm, të dhënat që lidhen me identitetin dhe profilin gjenetik (ADN) të personave të dënuar për veprat penale të përcaktuara në përputhje me këtë Konventë.

2. Secila palë në kohën e nënshkrimit ose të depozitimit të instrumentit të saj të ratifikimit, i komunikon emrin dhe adresën e autoritetit të vetëm kombëtar që përgjigjet për qëllimet e paragrafit 1.

3. Secila palë do të përpiqet të marrë masat e domosdoshme legislative ose masa të tjera, për të siguruar që informacioni që përmendet në paragrafin 1 mund t'i transmetohet autoritetit kompetent të secilës palë, në përputhje me kushtet e përcaktuara në ligjin e saj të brendshëm dhe në instrumentet përkatëse ndërkombëtare.

KAPITULLI IX

BASHKËPUNIMI NDËRKOMBËTAR

Neni 38

Parimet dhe masat e përgjithshme për bashkëpunimin ndërkombëtar

1. Palët duhet të bashkëpunojnë me njëra-tjetrën në përputhje me dispozitat e kësaj Konvente dhe nëpërmjet aplikimit të instrumenteve përkatëse ndërkombëtare dhe rajonale të aplikueshme, rregullimet për të cilat është rënë dakord mbi bazën e një legjislacioni uniform ose reciprok dhe ligjeve të brendshme, deri në gamën më të gjerë të mundshme, për qëllimin e:

a) parandalimit dhe luftës kundër shfrytëzimit seksual dhe abuzimit seksual të fëmijëve;

b) mbrojtjen dhe dhënien e asistencës për viktimat;

c) hetimin ose procedimin në lidhje me veprat penale të përcaktuara në përputhje me këtë Konventë.

2. Secila palë do të përpiqet të marrë masat e domosdoshme legjislative ose masa të tjera për të siguruar që viktimat e një vepre penale të përcaktuar në përputhje me këtë Konventë në territorin e një pale, që është i ndryshëm nga ai ku ata banojnë mund të bëjë një ankesë para autoriteteve kompetente për shtetin e tyre të banimit.

3. Nëse pala që e bën asistencën reciproke ligjore në çështjet penale apo ekstradimin të kushtëzuar nga ekzistenca e një traktati merr një kërkesë për asistencë ligjore ose ekstradim nga një palë me të cilën ajo nuk ka firmosur një traktat të tillë, ajo mund ta konsiderojë këtë Konventë si bazën ligjore për asistencën reciproke ligjore në çështje penale ose për ekstradimin në lidhje me veprat penale të përcaktuar në përputhje me këtë Konventë.

4. Secila palë do të përpiqet që ta integrojë, aty ku është përshtatshme, parandalimin e luftës kundër shfrytëzimit seksual dhe abuzimit seksual të fëmijëve në programet e asistencës për zhvillimin të parashikuara për përfitimin e shteteve të treta.

KAPITULLI X

MEKANIZMI I MONITORIMIT

Neni 39

Komiteti i Palëve

1. Komiteti i Palëve do të përbëhet nga përfaqësues të palëve në Konventë.
2. Komiteti i Palëve do të mbledhet nga Sekretari i Përgjithshëm i Këshillit të Europës. Mbledhja e tij e parë do të mbahet brenda një periudhe njëvjeçare, pas hyrjes në fuqi të kësaj Konvente, pasi ta ketë ratifikuar atë pala e dhjetë nënshkruese. Pas kësaj ai do të mbledhet sa herë që të paktën një e treta e palëve ose Sekretari i Përgjithshëm e kërkon atë.
3. Komiteti i Palëve do të miratojë rregullat e tij të procedurës.

Neni 40

Përfaqësues të tjerë

1. Asambleja Parlamentare e Këshillit të Europës, Komisionieri për të Drejtat e Njeriut, Komiteti Europian për Problemet e Krimin (CDPC), si dhe komitetet përkatëse të tjera ndërqeveritare të Këshillit të Europës, secili, do të emërojë një përfaqësues në Komitetin e Palëve.
2. Komiteti i Ministrave mund të ftojë organe të tjera të Këshillit të Europës për të emëruar një përfaqësues në Komitetin e Palëve pasi të jetë konsultuar me këtë të fundit.
3. Përfaqësuesit e shoqërisë civile dhe në veçanti organizatat joqeveritare mund të pranohen si vëzhgues në Komitetin e Palëve sipas procedurës së përcaktuar nga rregullat përkatëse të Këshillit të Europës.
4. Përfaqësuesit e emëruar sipas paragrafëve 1-3 më sipër do të marrin pjesë në mbledhjet e Komitetit të Palëve pa të drejtë vote.

Neni 41

Funksionet e Komitetit të Palëve

1. Komiteti i Palëve do të monitorojë implementimin e kësaj Konvente; rregullat e procedurës së Komitetit të Palëve do të përcaktojnë procedurën për vlerësimin e implementimit të kësaj Konvente.
2. Komiteti i Palëve do të lehtësojë mbledhjen, analizimin dhe shkëmbimin e informacionit, përvojën dhe praktikën e mirë midis shteteve për të përmirësuar kapacitetet e tyre për të parandaluar e luftuar shfrytëzimin dhe abuzimin seksual të fëmijëve.
3. Komiteti i Palëve, ku të jetë e përshtatshme:
  - a) do të lehtësojë dhe përdorimin efektiv dhe implementimin e kësaj Konvente, duke përfshirë identifikimin e ndonjë problemi dhe efekteve të ndonjë deklaratë apo rezerve të bërë sipas kësaj Konvente.
  - b) do të shprehë një mendim për ndonjë çështje në lidhje me aplikimin e kësaj Konvente dhe do të lehtësojë shkëmbimin e informacionit për zhvillimet e rëndësishme ligjor, të politikës ose të teknologjisë.
4. Komiteti i Palëve do të ndihmohet nga Sekretariati i Këshillit të Europës në kryerjen e funksioneve të tij sipas këtij neni.
5. Komiteti Europian për Problemet e Krimin (CDPC) do të informohet në mënyrë periodike në lidhje me aktivitetet e përmendura në paragrafët 1, 2 dhe 3 të këtij neni.

KAPITULLI XI

MARRËDHËNIET ME INSTRUMENTE TË TJERË NDËRKOMBËTARË

Neni 42

Marrëdhëniet me Konventën e Kombeve të Bashkuara për të drejtat e fëmijës dhe protokollin me zgjedhje për shitjen e fëmijës, prostitucionin e fëmijës dhe pornografinë e fëmijës

Konventa nuk do të ndikojë mbi të drejtat dhe detyrimet që lindin nga dispozitat e Konventës së Kombeve të Bashkuara për të drejtat e fëmijës dhe protokollin me zgjedhje për shitjen e fëmijës, prostitucionin e fëmijës dhe

pornografinë e fëmijës dhe synon që të rritë mbrojtjen që i japin ato dhe të zhvillojë e plotësojë standardet që përmbajnë ato.

Neni 43

Marrëdhëniet me instrumente e tjera ndërkombëtare

1. Kjo Konventë nuk mund të ndikojë mbi të drejtat dhe detyrimet që dilnin nga dispozita e instrumenteve të tjera ndërkombëtare, ndër të cilat palët e kësaj Konvente janë palë ose do të bëhen palë dhe të cilat përmbajnë dispozita për çështje që sundohen nga kjo Konventë dhe të cilat garantojnë një mbrojtje dhe asistencë më të madhe për fëmijën viktimë të shfrytëzimit seksual dhe abuzimit seksual.
2. Palët e kësaj Konvente mund të konkludojnë marrëveshje shumëpalëshe me njëra-tjetrën, për çështje që trajtohen në këtë Konventë, për qëllimet e plotësimit ose forcimit të dispozitave të saj, ose për lehtësimin e aplikimit të parimeve që ajo mishëron.
3. Palët që janë anëtare të Bashkimit Europian, në marrëdhëniet e tyre reciproke do të aplikojnë rregullat e Komunitetit dhe Bashkimit Europian kur ka rregulla të Komunitetit ose të Bashkimit Europian, që rregullojnë lëndën e veçantë në fjalë dhe janë të aplikueshme për çështjen specifike, pa paragjykuar objektin dhe qëllimin e kësaj Konvente dhe pa paragjykuar aplikimin e saj të plotë me palët e tjera.

KAPITULLI XII

AMENDAMENTET E KONVENTËS

Neni 44

Amendamentet

1. Çdo propozim për një amendament të kësaj Konventë i paraqitur nga një palë do t'i komunikohet Sekretarit të Përgjithshëm të Këshillit dhe do të paraqitet prej tij ose prej saj para vendeve anëtare të Këshillit të Europës, çdo nënshkruesi, çdo shteti palë, Komunitetit Europian, çdo shteti të ftuar për të nënshkruar këtë Konventë në përputhje me dispozitat e nenit 45, paragrafi 1 dhe çdo shteti të ftuar për të aderuar në përputhje me dispozitat e nenit 46, paragrafi 1.

2. Çdo amendament i propozuar nga një palë do t'i komunikohet Komitetit European për Problemet e Krimin (CDPC), i cili do t'i paraqesë Komitetit të Ministrave opinionin e vet për amendamentin e propozuar.

3. Komiteti i Ministrave do të konsiderojë amendamentin e propozuar nga CDPC dhe pas konsultimeve me palët shtetet jo anëtare në këtë Konventë mund të miratojë amendamentin. Teksti i një amendamenti, të miratuar nga Komiteti i Ministrave në përputhje me paragrafin 3 të këtij neni, do t'i paraqitet palëve për pranim.

4. Çdo amendament i miratuar në përputhje me paragrafin 3 të këtij neni do të hyjë në fuqi në ditën e parë të muajit që pason skadimin e periudhës së një muaji pas datës në të cilën palë e kanë informuar Sekretarin e Përgjithshëm që ata e kanë pranuar atë.

KAPITULLI XIII

KLAUZOLA PËRFUNDIMTARE

Neni 45

Nënshkrimi dhe hyrja në fuqi

1. Konventa do të jetë e hapur për t'u nënshkruar nga vendet anëtare të Këshillit të Europës dhe shtete jo anëtare, që kanë marrë pjesë në hartimin e saj si dhe Komuniteti European.

2. Konventa i nënshtrohet ratifikimit, pranimit ose miratimit. Instrumentet e ratifikimit, pranimit ose miratimit do të depozitohen tek Sekretari Përgjithshëm i Këshillit të Europës.

3. Konventa do të hyjë në fuqi në ditën e parë të muajit që pason skadimi i periudhës prej tre muajsh nga data në të cilën 5 nënshkrues, duke përfshirë të paktën tre vende anëtare të Këshillit të Europës, kanë shprehur pëlqimin e tyre për të qenë të detyruar nga Konventa në përputhje me dispozitat paragrafit të mësipërm.

4. Në lidhje me ndonjë shtet, që përmendet në paragrafin 1, ose Komunitetin European, i cili më pas shpreh pëlqimin e vet për të qenë i ligjuar prej tij Konventa do të hyjë në fuqi në ditën e parë të muajit, që pason skadimin e periudhës prej 3 muajsh pas datës së depozitimit të këtij instrumenti, ratifikimi, pranimit ose miratimit.

Neni 46

Aderimi në Konventë

1. Pas hyrjes në fuqi të kësaj Konvente, Komiteti i Ministrave i Këshillit të Europës, pas konsultimit me Palët e kësaj Konvente dhe marrjes së miratimit të tyre unianim, mund të ftojë çdo Shtet joanëtar të Këshillit të Europës që nuk ka marrë pjesë në rishikimin e Konventës, të aderojë në këtë Konventë me anë të një vendimi të marrë nga shumica e parashikuar në nenin 20.d të statutit të Këshillit të Europës dhe me votë unianime të përfaqësuesve të shteteve kontraktues të autorizuar për të qënë në Komitetin e Ministrave.

2. Në lidhje me çdo shtet aderues, Konventa do të hyjë në fuqi ditën e parë të muajit pas mbarimit të një periudhe prej tre muajsh pas datës së depozitimit të instrumentit të aderimit pranë Sekretarit të Përgjithshëm të Këshillit të Europës.

Neni 47

Zbatimi territorial

1. Çdo shtet ose Komuniteti European, në kohën e nënshkrimit ose kur depoziton instrumentin e saj të ratifikimit, pranimit, miratimit ose aderimit, mund të përcaktojë territorin ose territoret në të cilat do të zbatohet kjo Konventë.

2. Në çdo datë të mëvonshme, çdo palë, me anë të një deklaratë të drejtuar Sekretarit të Përgjithshëm të Këshillit të Europës, mund të zgjerojë zbatimin e kësaj Konvente në ndonjë territor tjetër të përcaktuar në deklaratë dhe për marrëdhëniet ndërkombëtare të të cilit është përgjegjës ose në emër të të cilit është i autorizuar të bëjë marrëveshje. Në lidhje me një territor të tillë, Konventa do të hyjë në fuqi ditën e parë të muajit pas mbarimit të një periudhe prej tre muajsh pas datës së marrjes së kësaj deklaratë nga Sekretari i Përgjithshëm.

3. Çdo deklaratë e bërë sipas dy paragrafëve pararendës, në lidhje me çdo territor të përcaktuar në këtë deklaratë, mund të tërhiqet me anë të një njoftimi të drejtuar Sekretarit të Përgjithshëm të Këshillit të Europës. Tërheqja do të hyjë në fuqi ditën e parë të muajit pas mbarimit të një periudhe prej tre muajsh pas datës së marrjes së këtij njoftimi nga Sekretari i Përgjithshëm.

Neni 48

Rezervat

Nuk mund të bëhet asnjë rezervë në lidhje me ndonjë dispozitë të kësaj Konvente, me përjashtim të rezervave të vendosura shprehimisht. Çdo rezervë mund të tërhiqet në çdo kohë.

Neni 49

Denoncimi

Çdo palë mundet në çdo kohë të denoncojë këtë Konventë me anë të një njoftimi drejtuar Sekretarit të Përgjithshëm të Këshillit të Europës.

Ky denoncim do të hyjë në fuqi ditën e parë të muajit pas mbarimit të një periudhe prej tre muajsh pas datës së marrjes së njoftimit nga Sekretari i Përgjithshëm.

Neni 50

Njoftimi

Sekretari i Përgjithshëm i Këshillit të Europës do të njoftojë shtetet anëtare të Këshillit të Europës, çdo shtet nënshkrues, çdo shtet palë, Komunitetin Europian, çdo shtet të ftuar për të nënshkruar këtë Konventë në përputhje me dispozitat e nenit 45 dhe çdo shtet të ftuar për të aderuar në këtë Konventë në përputhje me dispozitat e nenit 46, në lidhje me:

- a) çdo nënshkrim;
- b) depozitim të çdo instrumenti ratifikimi, pranimi, miratimi ose aderimi;
- c) çdo datë të hyrjes në fuqi të kësaj Konvente, në përputhje me nenin 45 dhe 46;
- d) çdo amendim të miratuar në përputhje me nenin 44 dhe datën në të cilën ky amendim hyn në fuqi;
- e) çdo rezervë të bërë sipas nenit 48;
- f) çdo denoncim të bërë në zbatim të dispozitave të nenit 49;
- g) çdo akt, njoftim ose komunikim tjetër në lidhje me këtë Konventë.

Në dëshmi sa më sipër, të nënshkruarit, duke qenë të autorizuar rregullisht, kanë nënshkruar këtë Konventë.

Bërë në Lanzarote, më 25 tetor 2007, në gjuhën angleze dhe frënge, të dyja tekstet njëloj autentike, në një kopje të vetme e cila do të depozitohet në arkivat e Këshillit të Europës. Sekretari i Përgjithshëm i Këshillit të Europës do t'i dërgojë kopje të vërtetuara secilit shtet anëtar të Këshillit të Europës, shteteve joanëtare të cilat kanë marrë pjesë në rishikimin e kësaj Konvente, Komunitetit Europian dhe çdo shteti të ftuar për të aderuar në këtë Konventë.

---

[1] Republika e Shqipërisë ka ratifikuar Konventën me ligjin nr. 10071, datë 9.2.2009, të botuar në Fletoren Zyrtare nr. 21, datë 6 Mars 2009, Faqe 1353. Ky ligj ka hyrë në fuqi më 1 Korrik 2010.